

Het Amendement Palland en spreiding van beleggingsresultaten

Algemeen commentaar

De doelstellingen van de WTP waren :

- Individualisering van de uitkeringsfase van het pensioen door het werken met persoonlijke pensioenvermogens waaruit de uitkering wordt betaald.
- Verhinderen van herverdeling
- Pensioenuitkeringen volgen de economische mee- en tegenwind.
- Sneller indexeren door kleinere buffers aan te houden

Bij de behandeling van de WTP in de Tweede Kamer is het amendement Palland aangenomen om gelijke aanpassingen van lopende uitkeringen mogelijk te maken. Nu een groot aantal transitieplannen bekend is blijkt dat de pensioenfondsen in overgrote meerderheid kiezen voor toepassing van Palland in combinatie met de ORTEC-methode om pensioenverlagingen te voorkomen.

Het amendement Palland is echter in strijd met de kern van de WTP:

- Het leeftijdsafhankelijke beleggingsbeleid in de uitkeringsfase heeft geen betekenis als de beleggingsresultaten vervolgens jaarlijks worden herverdeeld onder de deelnemers.
- Het werken met individuele pensioenvermogens in de uitkeringsfase is zinloos omdat door het amendement Palland de pensioenaanpassingen exact hetzelfde zijn als bij een uitkeringsrecht t.o.v. een collectief pensioenvermogen.
- De keuze voor het amendement Palland betekent voortdurende herverdeling tussen de gepensioneerden onderling.

De doelstelling van de WTP om herverdeling te verhinderen wordt toch al niet waargemaakt. Er vindt een voortdurende herverdeling plaats tussen mannen en vrouwen door het verschil in levensduur. Dit evenals een herverdeling van deelnemers met lage inkomens/opleidings niveau en deelnemers met hoge inkomens / opleidingsniveau. Ook is er door de verplichte betaling aan het nabestaandenpensioen bij vroegoverlijden een herverdeling van alleenstaanden naar gehuwden. Deze herverdelingseffecten zijn veel groter dan de herverdeling die door het amendement Palland ontstaat.

- Gebruik van de ORTEC methode om verlagingen te voorkomen en het spreiden van het beleggingsresultaat hebben tot gevolg dat het pensioen juist niet mee beweegt met de economische situatie.

- Bij een 5-jaars spreidingstermijn en 2% inflatie (ECB doelstelling) is er volgens de voorstellen van de AMvB een spreidingsvermogen van 10% nodig om de inflatie te kunnen volgen. Bij een MVEV van 1%, een Operationele Reserve van 1% en een Solidariteitsreserve van 5% is er dan al en totaal buffervermogen van 17% nodig. Op dit moment is de gemiddelde dekkingsgraad van de fondsen in de orde van 118%. De doelstelling van sneller indexeren door lagere buffers wordt dus niet waargemaakt. De buffereisen onder de WTP zijn ongeveer even hoog als onder de oude regeling.

De conclusie uit het bovenstaande is dus dat de WTP weliswaar is aangenomen maar dat bij de invulling van de wet de sector er voor kiest om zoveel mogelijk het oude systeem van collectief vermogen en dekkingsgraden te volgen. Blijkbaar is de consensus dat het oude systeem beter is dan de WTP regeling.

Commentaar per onderwerp

1. De concept AMvB is geen correcte uitwerking van het Amendement Palland.

Het amendement Palland had tot doel om gelijke aanpassingen (indexaties) van alle lopende pensioen mogelijk te maken. Het is op de volgende wijze in de pensioenwet verwerkt:

Pensioenwet Art 10 a lid 5

De toedelingsregels voor de beschermingsrendementen en overrendementen voor het beleggingsrisico zijn zodanig dat er op voorhand geen herverdelingseffecten plaatsvinden. Van de eerste zin kan afgeweken worden voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van de ingegane pensioenuitkeringen en van de opgebouwde aanspraak op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden te realiseren en alleen herverdelingseffecten optreden tussen de pensioengerechtigden onderling.

Pensioenwet Art 63a lid 8.

Bij toepassing van toedelingsregels in de solidaire premieovereenkomst wordt het financiële resultaat ten minste een maal per jaar vastgesteld en verwerkt, waarbij een spreidingsperiode kan worden gehanteerd van maximaal tien jaar in het voor de pensioenuitkering bestemd vermogen. Bij de verwerking van het financiële resultaat kunnen het projectierendement of de toedeling van rendementen worden aangepast voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van de pensioenuitkeringen te realiseren.

Uit de toelichting op het amendement blijkt dat dit amendement uitdrukkelijk de bedoeling had om gelijke aanpassingen van de pensioenen door middel van herverdeling mogelijk te maken.

De insteek van de concept uitvoerings-AMvB is een heel andere. De AMvB gaat er van uit dat gelijke aanpassingen voor alle gepensioneerden zonder herverdeling automatisch volgen als iedere gepensioneerde maar 100% beschermingsrendement krijgt toegedeeld.

Dit blijkt duidelijk uit art 1ca lid 3 van de concept AMvB en paragraaf 1.3.1 van de Memorie van Toelichting op de AMvB:

Concept AMvB art 1ca lid 3

De pensioenuitvoerder bepaalt het financiële resultaat als gevolg van het behaalde beschermingsrendement en overrendement als bedoeld in artikel 10a, vierde lid, van de Pensioenwet dan wel artikel 28a, vierde lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, voor alle pensioengerechtigden. Uit dit financiële resultaat van het collectief van pensioengerechtigden wordt het beschermingsrendement, dat volledige bescherming biedt voor het renterisico, ontwikkeling van de levensverwachting en het sterfteresultaat, toebedeeld aan het uitkeringsvermogen van iedere pensioengerechtigde.

Ook in de MvT (paragraaf 1.3.1) wordt aangegeven dat alle gepensioneerden 100% beschermingsrendement moeten ontvangen, dit ten laste van het toegekende overrendement voor de groep gepensioneerden als geheel. Dus waar het amendement Palland gelijke aanpassingen van de uitkeringen mogelijk wilde maken d.m.v. herverdeling doet de concept AMvB dit door automatisch 100% beschermingsrendement toe te kennen aan alle gepensioneerden. Dit is een totaal andere benadering die niet in overeenstemming is met de strekking van het amendement.

Een kernelement van de WTP is het werken met individuele pensioenvermogens in de uitkeringsfase. Dit systeem van individuele potjes en indeling in leeftijdscohorten van 5 jaar leiden er vanzelfsprekend toe dat de pensioenresultaten per jaargang verschillend zijn. Het amendement Palland zorgt voor een jaarlijkse herverdeling van die individuele potjes om weer tot een gelijk pensioenresultaat voor alle gepensioneerden te komen. Het gebruik van individuele vermogens en een leeftijdsafhankelijk beleggingsbeleid in de uitkeringsfase is daarmee zinloos geworden. Een collectief vermogen voor alle lopende pensioenen zou tot dezelfde resultaten leiden en is administratief veel eenvoudiger.

2. Uitkerings- en spreidingsvermogen en de solidariteitsreserve.

Gelijke aanpassingen van alle lopende pensioenen ongeacht de leeftijd van de gepensioneerde is een belangrijk solidariteitselement in de pensioenregeling. De solidariteitsreserve in de solidaire premie regeling (SPR) is bedoeld om de solidariteitselementen van de pensioenregeling in te vullen.

In plaats daarvan wordt er een apart spreidingsvermogen ingevoerd. Voor een jaarlijkse pensioenindexatie van 2% (ECB-inflatiedoelstelling) is bij een 5 jaars spreidingsperiode een spreidingsvermogen van 10% nodig. De werkelijke inflatie over langere termijn ligt eerder in de buurt van de 2,5%. Hiervoor zou dus al een

spreidingsvermogen van 12,5% nodig zijn. Samen met een solidariteitsreserve van 5% zou dan al 17,5% van het vermogen in de reserves verdwijnen. Op dit moment ligt de gemiddelde dekkingsgraad van de pensioenfondsen rond de 118% . Van de belofte van sneller indexeren komt dan weinig terecht.

Over 2022 heeft het ABP een indexatie van 12% gegeven in overeenstemming met de inflatie over dat jaar. Bij een spreidingstermijn van 5 jaar zou dat in het nieuwe systeem pas kunnen bij een spreidingsreserve van 60%. Dit komt overeen met een dekkingsgraad van 160%. Grote aanpassingen in jaren met hoge inflatie worden dus in de nieuwe regeling vrijwel onmogelijk gemaakt.

3. Verschillende reserves

Het invoeren van verschillende reserves voor verschillende doelen is uit statistisch oogpunt niet efficiënt. Bij één enkele gecombineerde reserve voor alle doelen is er minder reservevermogen nodig dan bij aparte reserves per doel. De meeste pensioenfondsen gebruiken de solidariteitsreserve alleen voor het stabiliseren van de lopende pensioenen. Combineren van de solidariteits- en de spreidingsreserve is dan veel efficiënter en voldoet aan de eis van het amendement Palland dat er alleen herverdeling tussen de gepensioneerden onderling is.

4. Dekkingsgraad neutrale inkoop en de ORTEC methode

Volgens de AmvB moet er op pensioendatum een dekkingsgraad neutrale inkoop van het pensioen plaatsvinden. Dit betekent dat een deel van het individuele pensioenvermogen van de deelnemer wordt afgesplitst en in de spreidingsreserve wordt gestort.

Bij een negatieve spreidingsreserve heeft dit een vreemd gevolg:

Stel dat de spreidingsreserve een waarde van -10% heeft en dat een deelnemer op pensioendatum een individueel vermogen van 100.000 euro heeft.

Het dekkingsgraadneutraal inkopen betekent nu dat deze deelnemer een uitkeringsvermogen van 110.000 euro en een spreidingsvermogen van -10.000 euro krijgt toegewezen. De pensioenuitkering wordt dus hoger dan overeenkomt met het ingebrachte pensioenkapitaal.

Dat zou nog redelijk zijn als dit een compensatie was voor de komende pensioenverlagingen t.g.v. het negatieve spreidingsvermogen. Maar de meeste pensioenfondsen gebruiken de ORTEC methode om pensioenverlagingen te voorkomen.

Het gevolg is dat bij een negatief spreidingsvermogen, de nieuwe gepensioneerden een hoger pensioen krijgen en dat de solidariteitsreserve in versneld tempo wordt leeg getrokken.

5. Communicatie

Het dekkingsgraadneutraal inkopen heeft tot gevolg dat het inkoop tarief waarmee vermogen in pensioen wordt omgezet van maand tot maand varieert. Dit maakt communicatie met de deelnemers in de aanloop naar pensionering onnodig moeilijk. Het zal geen vertrouwen wekken als een pensioenfonds een jaar voor

pensioendatum nog steeds niet in staat is om aan te geven hoe hoog het pensioen wordt.

6. Een koopkrachtig pensioen

De gekozen spreidingsmethode is volledig gericht op het in de tijd verdelen van het beleggingsresultaat. Er is geen enkele relatie met de inflatie. Pensioen is bedoeld om de kosten van levensonderhoud te betalen. Deelnemers verwachten daarom dat de pensioenaanpassingen de inflatie compenseren. In plaats van ongericht rendement uit te delen zou het veel beter zijn als pensioenfondsen de ruimte krijgen om de pensioenen aan te passen op basis van de prijsindex. Dit natuurlijk voor zover er voldoende vermogen beschikbaar is.

7. AmvB is strijdig met Art 63 a lid 5

Art 63 a lid 5 stelt dat de spreiding van beleggingsresultaten plaatsvindt met gesloten cohorten. De spreiding wordt uitsluitend toegepast op deelnemers die al vanaf het begin van de spreidingsperiode gepensioneerd zijn.

Bij een spreidingsperiode van 5 jaar betekent dit dat deelnemers die nog maar 1, 2, 3 of 4 jaar gepensioneerd zijn een andere aanpassing krijgen dan de gepensioneerden die al 5 jaar of langer met pensioen zijn. Het doel van het amendement Palland was nu juist om alle gepensioneerden de zelfde pensioenaanpassing te geven.

Art 63 a en art 10a zijn dus met elkaar in strijd. De AmvB lost dit probleem niet op.

Pensioenwet Art 63 a lid 5

Bij toepassing van een collectief toedelingsmechanisme wordt ten minste een maal per jaar op het niveau van de toedelingskring het financiële resultaat vastgesteld en verwerkt. Bij een collectief toedelingsmechanisme kan een spreidingsperiode worden gehanteerd van maximaal tien jaar. **Gedurende de spreidingsperiode worden uitsluitend de uitkeringen en aanspraken van de bij aanvang van de spreidingsperiode tot de toedelingskring behorende personen in gelijke stappen aangepast.** Bij de vaststelling van de hoogte van de jaarlijkse aanpassing wordt rekening gehouden met de verwachte resterende levensverwachting van de toedelingskring.

8. Asymptotisch of geheugenloos spreiden

Geheugenloos spreiden is bedacht omdat het administratief eenvoudiger is. Voor het bepalen van de pensioenaanpassing is alleen de actuele dekkingsgraad/spreidingsreserve nodig en niet de resultaten uit het hele verleden van de spreidingsperiode.

Bij asymptotisch spreiden over 5 jaar wordt in het eerste jaar $1/5^e$ deel (20%) van het resultaat in rekening gebracht, in het 2^e jaar 16%, in het 3^e jaar 12,8% etc. Na 10 jaar staat er dan nog een deel $(0,8)^{10} = 10,7\%$ open. Dit deel zal in het algemeen klein zijn t.o.v. de som van de bijdragen van de 9 meer recente jaren.

Doordat de AmvB op starre wijze vasthoudt aan de eis dat het volledige overrendement van enig jaar na 10 jaar toegekend moet zijn, wordt dit asymptotische (geheugenloos) spreiden onmogelijk gemaakt. Dat heeft tot gevolg dat alle toekenningen van de voorgaande 10 jaar bijgehouden moeten worden. Het 'geheugenloos' spreiden wordt daarmee administratief net zo ingewikkeld als de lineaire spreiding.

In paragraaf 1.1 van de MvT staat over dit onderwerp:

"De lineaire methode was wettelijk gezien wel mogelijk, maar stuitte tegen uitvoeringstechnische bezwaren."

Dit bezwaar wordt in de AMvB dus niet opgelost.

9. Opmerkingen per artikel

9.1. Art 1 ca lid 6

De betekenis van lid 6 is niet duidelijk. In lid 6 staat dat de uitvoerder bij het verwerken van het financieel resultaat in het uitkeringsvermogen rekening kan houden met eerder onvoorwaardelijk vastgestelde aanpassingen.

Dit wekt de indruk dat de pensioenuitvoerder jaarlijks naar willekeur het financieel resultaat van het afgelopen jaar over de komende jaren mag verdelen.

Dat is in strijd met de eis in art 1cb lid 2 dat de spreidingsmethode "evenwichtig, transparant en consistent" is. Het is ook strijdig met de eis in art 1 cb lid 3 dat de spreidingsmethode voor minimaal 5 jaar vast ligt

9.2. Art 1 ca lid 7

Het is niet duidelijk wat wordt bedoeld met *"Indien de uitvoerder heeft gekozen voor toepassing in afnemende mate als bedoeld in het vijfde lid, kan een afwijkende verwerking worden doorgevoerd om het financiële resultaat binnen de duur van de spreidingsperiode volledig te verwerken in de pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken van pensioengerechtigden,"*

Betekent dit nu dat de uitvoerder ieder jaar opnieuw kan beslissen hoe het resultaat van het afgelopen jaar over de komende jaren wordt verdeeld? Dit zou in strijd zijn met de eisen in art 1cb lid 2 en 3 over transparantie en consistentie.

Lid 7a

Het is niet duidelijk wat er wordt bedoeld met "mits resultaten niet onnodig worden uitgesteld;". Wie beoordeelt dat? tegen welke criteria?

Lid 7b

Bij asymptotisch spreiden over b.v. 6 jaar is de totale verwerking van het resultaat in de eerste 3 jaar 42%. Dit voldoet niet aan de eis in lid 7b dat minstens de helft van het resultaat in de eerste helft van de spreidingsperiode verwerkt moet zijn. Heeft dit artikel werkelijk als doel om asymptotisch/geheugenloos spreiden onmogelijk te maken?

Lid 7

Dit lid verbiedt een verdeling van het resultaat waarbij er in de toekomst zowel positieve als negatieve aanpassingen zijn.

Bij de lineaire methode is het vanzelfsprekend dat er patronen van overrendement zijn waarbij er voor de toekomst zowel positieve als negatieve aanpassingen ingepland moeten worden. Het is niet duidelijk waarom dat in de niet-lineaire methode dan moet worden verboden.

Bij een werkelijk asymptotische/geheugenloze spreiding hebben alle toekomstige en ingeplande aanpassingen het zelfde teken. Maar door de eis dat de resultaten volledig binnen 10 jaar verwerkt moeten zijn is een echte asymptotische spreiding niet toegestaan. Dit heeft tot gevolg dat er altijd overrendement patronen zullen zijn waarbij niet aan de eis wordt voldaan dat alle ingeplande aanpassingen hetzelfde teken hebben.

Om dan toch aan de eis van lid 7 te voldoen moet de verdeling van jaar op jaar aangepast worden. Dit is in strijd met de eisen uit art 1cb lid 2 en 3 over consistentie en het voor langere tijd vast leggen van de regels.

Heeft dit artikel werkelijk als doel om asymptotisch/geheugenloos spreiden onmogelijk te maken ?

9.3. Art 1cc lid 1 c

Volgens lid b van dit artikel wordt de verdeling van het pensioenkapitaal van een nieuwe gepensioneerde over uitkeringsvermogen en spreidingsvermogen bepaald door de verhouding tussen die twee in het vermogen van alle gepensioneerden gezamenlijk.

In lid c staat dat die verdeling aangepast kan worden als dat beter aansluit bij de te verwachten pensioenuitkeringen op basis van marktwaardering.

Met marktwaardering wordt de risicovrije rente bedoeld. Maar diezelfde marktwaardering is de basis voor de verhouding tussen uitkeringsvermogen en spreidingsvermogen van de gepensioneerden.

Lid c zet de deur open voor willekeurige maatregelen van de pensioenuitvoerder die in strijd zijn met de eisen van evenwichtigheid, transparantie en consistentie.

9.4. Art 1cc B

Bij gebruik van het amendement Palland wordt een projectierendement hoger dan de risicovrije rente verboden omdat dit tot herverdeling zou leiden.

De logische conclusie is dan dat een projectierendement lager dan de risicovrije rente ook tot herverdeling leidt en dus niet is toegestaan.

9.5. Art 5c

Volgens dit artikel moet vanaf 5 jaar voor pensioendatum aan de deelnemers gemeld worden hoeveel vermogen er in de spreidingsreserve zit en welke gevolgen dat heeft voor de verwachte uitkering.

Echter ook langer van te voren moeten de deelnemers geïnformeerd worden over de verwachte uitkeringen. Het zou misleidend en niet transparant zijn om dan geen rekening te houden met een bijdrage aan de spreidingsreserve ten laste van het individuele pensioenvermogen.

Conclusie

- De AMvB voldoet niet aan de bedoelingen van het amendement Palland, hierin wordt herverdeling uitdrukkelijk toegestaan om gelijke pensioenaanpassingen te bereiken terwijl de AMvB er van uit gaat dat herverdeling moet worden verhinderd. .
- Het invoeren van een aparte spreidingsreserve naast de solidariteitsreserve legt onnodig veel vermogen vast in de reserves. Gebruik van één enkele reserve gecombineerd voor alle doelen is statisch efficiënter. Gelijke aanpassingen van de uitkeringen is een element van solidariteit en hoort dus via de solidariteitsreserve te lopen.
- Door asymptotisch/geheugenloos spreiden te blokkeren met de eis dat na 10 jaar het resultaat volledig toegekend moet zijn, wordt de regeling nodeloos ingewikkeld in de uitvoering
- De regeling is in strijd met artikel 63a van de pensioenwet dat gesloten cohorten voorschrijft bij de spreiding.
- Het dekkingsgraad neutraal inkopen leidt er toe dat bij een negatief spreidingsvermogen de pensioenen van nieuwe toetreders worden verhoogd. Samen met de ORTEC methode om verlagingen te voorkomen leidt dit tot een versneld leegtrekken van de solidariteitsreserve. Bij een positieve spreidingsreserve leidt het juist tot een zinloos vergroten van de reserves ten koste van het eigen pensioen.
- De pensioenaanpassingen zijn volgens de AMvB volledig gebaseerd op het overrendement en hebben geen enkele relatie met de prijsindex. Daardoor kan niet gesproken worden van een koopkrachtig pensioen. Aanpassingen op basis van de prijsindex geeft een beter pensioenresultaat dan het ongericht verdelen van beleggingsresultaten.
- Een kernelement van de WTP is het gebruik van individuele vermogens en een leeftijdsafhankelijk beleggingsbeleid in de uitkeringsfase. Toepassing van het amendement Palland leidt echter tot resultaten die volledig overeenkomen met een systeem van collectief vermogen en uniform beleggen voor alle lopende pensioenen. Uitvoeringstechnisch is dat veel eenvoudiger en transparanter. Aangezien vrijwel alle pensioenfondsen kiezen voor gebruik van het amendement Palland zou het veel beter zijn om het systeem van individuele potjes voor de pensioenen in de uitkeringsfase te verlaten.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

2

Vergaderjaar 2022-2023

36 067

Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen)

Nr. 175

**NADER GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID PALLAND
TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 137**

Ontvangen 20 december 2022

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel I, onderdeel E, wordt aan artikel 10a, vijfde lid, een zin toegevoegd, luidende "Van de eerste zin kan afgeweken worden voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van de ingegane pensioenuitkeringen en van de opgebouwde aanspraak op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden te realiseren en alleen herverdelingseffecten optreden tussen de pensioengerechtigden onderling."

II

In artikel I, onderdeel F, wordt aan artikel 10b, vierde lid, een zin toegevoegd, luidende "Van de eerste zin kan afgeweken worden voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van de ingegane pensioenuitkeringen en van de opgebouwde aanspraak op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden te realiseren en alleen herverdelingseffecten optreden tussen de pensioengerechtigden onderling."

III

In artikel I, onderdeel MM, vijfde onderdeel, vervalt in het voorgestelde achtste lid in de tweede zin “het spreiden van” en wordt “kan het projectierendement” vervangen door “kunnen het projectierendement of de toedeling van rendementen”.

IV

In artikel VII, onderdeel I, wordt aan artikel 28a, vijfde lid, een zin toegevoegd, luidende “Van de eerste zin kan afgeweken worden voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van de ingegane pensioenuitkeringen en van de opgebouwde aanspraak op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden te realiseren en alleen herverdelingseffecten optreden tussen de pensioengerechtigden onderling.”

V

In artikel VII, onderdeel J, wordt aan artikel 28b, vierde lid, een zin toegevoegd, luidende “Van de eerste zin kan afgeweken worden voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van de ingegane pensioenuitkeringen en van de opgebouwde aanspraak op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden te realiseren en alleen herverdelingseffecten optreden tussen de pensioengerechtigden onderling.”

VI

In artikel VII, onderdeel MM, vijfde onderdeel, vervalt in het voorgestelde achtste lid in de tweede zin “het spreiden van” en wordt “kan het projectierendement” vervangen door “kunnen het projectierendement of de toedeling van rendementen”.

Toelichting

In de flexibele premiereregeling is een contract met individueel vermogen in de opbouw fase en een collectieve regeling (uitkeringscollectief) in de uitkeringsfase mogelijk. Hiermee is een gelijke aanpassing voor alle gepensioneerden en risicodragend beleggen in de uitkeringsfase veel eenvoudiger uit te voeren. Dit uitgangspunt kan overgenomen worden in de solidaire premiereregeling. Om jaarlijks gelijke aanpassingen van ingegane pensioenuitkeringen voor alle pensioengerechtigden te realiseren in de solidaire premieovereenkomst, kan het vanuit een beheersbare uitvoering nodig zijn om de in dat jaar aan de persoonlijk voor de uitkering gereserveerde vermogens toebedeelde rendementen van de pensioengerechtigden in beperkte mate te corrigeren. Gelijke aanpassing van de

uitkeringen leidt in de praktijk mogelijk tot een iets andere toedeling van rendementen dan resulteert op basis van de vooraf afgesproken toedeelregels aan de voor de uitkering gereserveerde persoonlijke pensioenvermogens in de solidaire premieovereenkomst. Die verschillen kunnen bijvoorbeeld ontstaan, omdat rendementen maandelijks aan de voor de uitkering gereserveerde pensioenvermogens van pensioengerechtigden worden toebedeeld, terwijl pensioenuitkeringen jaarlijks worden aangepast.

Hiertoe zal aan artikel 63a, lid 8 worden toegevoegd dat bij de verwerking van het financiële resultaat - naast het projectierendement - de toebedeelde rendementen aan het voor de uitkering gereserveerde vermogen van pensioengerechtigden kunnen worden aangepast, alleen voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van pensioenuitkeringen en van opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden te realiseren.

Dit kan leiden tot een beperkte mate van herverdeling in de uitkeringsfase, dus alleen tussen pensioengerechtigden onderling, vergelijkbaar met de beperkte herverdelingseffecten die in de collectieve uitkeringsfase van de flexibele premieovereenkomst kunnen ontstaan. Deze vorm van een collectieve uitkeringsfase is reeds toegelaten sinds de Wet verbeterde premieregeling.

In de artikelen 10a, lid 5 en 10b, lid 4 zal om deze reden worden opgenomen dat bij wijze van uitzondering op de hoofdregel dat geen ex ante herverdeling mag optreden bij toedeling van rendementen aan de persoonlijk voor de uitkering gereserveerde vermogens, respectievelijk aan de kapitalen, enige herverdeling wordt toegelaten voor zover dat nodig is om gelijke aanpassingen van pensioenuitkeringen en van opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden te realiseren. Het gaat dus alleen om een beperkte mate van herverdeling tussen de gepensioneerden onderling, met als enige doel om aanpassingen van variabele uitkeringen en van opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen van pensioengerechtigden gelijk te kunnen laten zijn.

Deze wijziging verbetert zowel uitvoerbaarheid als uitlegbaarheid van de solidaire premieovereenkomst aanzienlijk. De methode Muns¹ toont aan dat gelijke aanpassingen van pensioenuitkeringen kunnen worden afgeleid uit de voor de pensioenuitkering bestemde vermogens en andersom. Vanuit een beheersbare uitvoering is het wenselijk dan wel noodzakelijk dat voor het bereiken van gelijke aanpassingen in de pensioenadministratie de uitkeringen het vertrekpunt kunnen zijn. Voor de uitkering gereserveerde vermogens kunnen daaruit worden herrekend.

¹ S. Muns (2021), Geheugenloos spreiden met gelijke aanpassingen, Netspar Design Paper 200, www.netspar.nl.

Dit leidt mogelijk tot een beperkte correctie op de rendementstoedeling op basis van de vooraf afgesproken toedeelregels. Ook als de uitkering als vertrekpunt wordt genomen kan de pensioengerechtigde altijd geïnformeerd worden over de stand van zijn voor pensioen bestemd vermogen. Dit amendement maakt het mogelijk de uitkering als vertrekpunt te hanteren voor de bepaling van de vermogens die corresponderen met gelijke aanpassingen van uitkeringen.

Palland